

Elia op de berg Karmel

door: Peter Cuijpers

1 Koningen 18

1 Koningen 16:29 - 17:6

De situatie in de tijd van Elia

De geschiedenis van de profeet Elia op de berg Karmel is tamelijk bekend. In de dagen dat Elia oprad, was Achab koning van Israël. Onder invloed van zijn vrouw Izebel, de dochter van Etbaäl ('met hem is Baäl'), de koning van de Sidoniërs, was hij Baäl gaan dienen. Als fervent aanhanger van de Baäl-cultus maakte hij dit geloof tot zijn staatsgodsdienst, en wie zich hiertegen durfde te verzetten moest het met zijn leven bekopen. De weinige overgebleven priesters, Leviëten en profeten lieten het afweten of stapten over naar de nieuwe godsdienst, echter met uitzondering van Elia. Zijn naam betekent: *'Mijn God is Jahweh'*, en dat liet hij ook horen aan Achab! Op zijn gebed bleef de hemel drie jaar en zes maanden gesloten, en regende het niet op aarde (vgl. 1 Kon. 17:1; Jak. 5:17). Het gevolg was dat het land en de bevolking geteisterd werden door dorheid, dorst en hongersnood. Achab maakte zich echter meer zorgen over zijn paarden en muilieren dan over zijn onderdanen (1 Kon. 18:5vv.).

1 Koningen 18:1-19

Elia's ontmoeting met Obadja en Achab

Achab's hofmaarschalk, Obadja, iemand die de HERE zeer vreesde, had tijdens zijn zoektocht naar water voor het vee van zijn meester een onverwachte ontmoeting met Elia. De vrome woorden en goede daden waarop hij zich beriep, maakten weinig indruk op de profeet. De boodschap die Obadja van hem meekreeg was kort en krachtig: *"Ga heen, zeg tot uw heer: Elia is er"* (1 Kon. 18:8). Toen ging Obadja Achab tegemoet en berichtte het hem, waarop Achab Elia tegemoet ging. Zodra Achab Elia zag, zei hij tot hem: *"Zijt gij daar, gij, die Israël in het ongeluk stort?"* Elia liet dit niet over zijn kant gaan en maakte duidelijk dat Achab de hand in eigen boezem moest steken, in plaats met de beschuldigende vinger naar hem te wijzen.

Er is niets nieuws onder de zon

De geschiedenis herhaalt zich: *"Is er iets, waarvan men zegt dat is nieuw – het was er in verre tijden, die vóór ons waren, en ook van de latere, die er zullen zijn, zal er geen heugenis wezen bij hen die nog later zullen leven"* (Pred. 1:10-11). Er is niets nieuws onder de zon. Dat wat zich in de dagen van Elia afspeelde, in het verre verleden, doet zich vandaag opnieuw voor. Het Woord van God wordt meer en meer losgelaten en de christenheid verkeert in grote malaise. Degenen die willen vasthouden aan het Woord van God zijn gereduceerd tot een voor velen ouderwetse en wereldvreemde minderheid. Zij zijn de spelbrekers in het vernieuwingsproces dat aan de gang is. Zij zijn zogenaamd de oorzaak van dorst, hongersnood en dorheid onder het volk van God. Zij houden de dauw of regen, de lang verwachte opwekking, tegen. Het is immers veel gemakkelijker met de vinger naar anderen te wijzen dan de hand in eigen boezem te steken.

Waar sta ik voor?

Elia riep heel Israël tot zich op de berg Karmel, ook de vierhonderd vijftig profeten van de Baäl en de vierhonderd profeten van de Asjera, die van de tafel van Izebel aten (1 Kon. 18:19). Elia stond in dienst van de HERE, de God van Israël, de levende en waarachtige God (1 Kon. 17:1; 18:15). Het is goed dat we ons bewust zijn in Wiens dienst we staan, maar weten we ook wáár we voor staan? Waar sta ik voor? Wat zijn mijn normen en waarden? Wat draag ik uit, en durf ik net zoals Elia mijn stem te laten horen, of ben ik een Obadja, die ondergronds gaat en niet openlijk voor zijn mening durft uit te komen? Net zoals in de dagen van Elia ontbreekt het ook nu niet aan mensen als Obadja, of profeten die ergens bij elkaar gekropen zitten en zichzelf in leven houden met brood en water. Maar wat hebben we aan 'profeten' die hun mond dicht houden en die zich niet in het openbaar durven te vertonen? Waar we vandaag behoefte aan hebben zijn mannen zoals Elia; profeten die niet alleen weten in Wiens dienst ze staan, maar ook weten wáár ze voor staan en dit ook uitdragen.

Elia op de berg Karmel

Waarom ontbood Elia iedereen nu juist naar de berg Karmel? Zowel de gesloten hemel, het inhouden van de dauw en de regen, alsook het tafereel op de berg Karmel, zijn van groot belang om tot de kern van de zaak door te dringen. Al deze gebeurtenissen hebben namelijk te maken met de machtsstrijd tussen Jahweh, de God van Israël, en Baäl, de god (een demon) van de Kanaänieten. Om meer begrip van deze strijd te krijgen, zullen we ons eerst met Baäl bezighouden: Baäl (d.i. 'heer', of 'eigenaar') was de naam van een mannelijke godheid. In het Kanaänitische geloof was hij de eigenaar van het land en regelde hij de vruchtbaarheid ervan. Zijn vrouwelijke partner was Astarte (Asjera) (vgl. Richt. 2:13; 10:6). Baäl en Astarte werden beiden gezien als kosmische goden, die in de hemelen woonden. De regelmatige cyclus van de natuur en de vruchtbaarheid van de grond, het nieuwe leven van de lente volgend op de dorheid van de winter, waren te danken aan de seksuele gemeenschap tussen Baäl en zijn vrouwelijke partner Astarte. De heilige plaatsen van de Baäl waren vaak op kale heuveltoppen gelokaliseerd om de meeste kans te maken de aandacht van de goden te trekken. Dit ging gepaard met seksuele rituelen (orgieën). Vrouwen en mannen namen samen deel aan de dienst van de afgod, en tijdens de 'vruchtbaarheidsfeesten' had men vrijelijk seksuele gemeenschap met elkaar. Zo'n religie leek aantrekkelijk voor Israël, dat in Kanaän op agrarische wijze leefde en afhankelijk was van de vruchtbaarheid van land en dier. En daarbij, een god dienen waarbij je ook alle remmen kon losgooien ging (en gaat) er wel in. De verleiding om andere goden te dienen was dan ook sterk. Israël had Jahweh niet helemaal aan de kant gezet. In tijden van militaire crisis wendde men zich tot Jahweh – dan mocht Hij opdraven om hen uit de nood helpen (vgl. Richt. 3:9, 15; 6:6, enz.). En als de rust was weergekeerd, werd de Baäl aangeroepen voor succes in de landbouw. Men meende dus Jahweh én de Baäl te kunnen dienen (vgl. 1 Kon. 18:21). God is echter een naijverig God, Hij duldt geen enkele god naast zich. Of die god nu Baäl, Mammon of hoe dan ook genoemd wordt – niemand kan twee heren dienen. Wij kunnen niet God dienen én Mammon (Matt. 6:24).

De Israëlieten dienden dus de Baäl om een rijke oogst te kunnen binnenhalen. Baäl werd gezien als de god die zorgde voor regen en vruchtbaarheid. Een hemel die door Jahweh was toegesloten, moest echter de onmacht van de Baäl aantonen. Niet Baäl, maar Jahweh, de God van Israël, was Heer en Meester van het hemelruim. Baäl was slechts een nietige afgod. Er is geen God dan Eén (vgl. 1 Kor. 8:4; 10:19).

Dat Baäl niets voorstelt, wordt ook duidelijk geïllustreerd in Richteren 6. De HERE (Jahweh) had Gideon opdracht gegeven om het altaar van Baäl, dat van zijn vader was, omver te halen en de gewijde paal

die erbij stond om te houwen. Daarvoor in de plaats moest hij een altaar voor Jahweh bouwen, en een stier als brandoffer voor Jahweh offeren met het hout van de gewijde paal die hij zou omhouwen. Toen aan het licht kwam dat Gideon de 'boosdoener' was geweest, wilden zijn dorpsgenoten hem lynchen, maar Joas, Gideons vader, zei tot allen: "*Wilt gij voor Baäl strijden? Of wilt gij hem helpen? (...) Indien hij een god is, laat hij voor zichzelf strijden, nu iemand zijn altaar neergehaald heeft*" (Richt. 6:25-31). Gideon hield aan deze dappere daad de naam Jerubbaäl over. Dat betekent: 'Laat Baäl met hem strijden'. Maar Baäl zweeg in alle talen, en Gideon (d.i. 'hij die neerhouwt' of 'boomveller') kwam als overwinnaar uit de strijd. Baäl stelt niets voor, toch gaat er een bepaalde aantrekkingskracht uit van afgoden, zodat het volk van God, ondanks de vele waarschuwingen, telkens weer hiervoor bezweek. De kredietcrisis die nog niet zo lang geleden begonnen is, maakte pijnlijk duidelijk hoeveel christenen hun vertrouwen op Mammon hebben gezet. Hebben zij hun oor te luister gelegd bij de profeten die hun met het welvaartsevangelie gouden bergen hebben beloofd, of was het pure hebzucht? Hoe het ook zij, God heeft onmiskenbaar duidelijk gemaakt dat we niet God én Mammon kunnen dienen. De waarschuwing van Johannes blijft dan ook op zijn plaats: "*Kinderen, wacht u voor de afgoden*" (1 Joh. 5:21).

Nu we overdacht hebben dat de heilige plaatsen van de Baäl vaak op kale heuveltoppen waren gelokaliseerd, begrijpen we ook waarom Elia de berg Karmel had uitgekozen. Daar maakte men de meeste kans om de aandacht van Baäl te trekken. Het was voor de profeten van Baäl de ideale plaats om de aandacht van hun god te krijgen. Elia daagde hen hiermee uit; hij wilde de strijd op 'hun' terrein uitvechten, daar waar de Baäl gediend werd.

Hoelang zult u aan beide zijden mank gaan?

"Toen naderde Elia tot het gehele volk en zei: Hoelang zult gij aan beide zijden mank gaan? Indien de HERE God is, volgt Hem na; maar indien het de Baäl is, volgt hem na. Doch het volk antwoordde hem niets" (vs. 21).

Het volk meende van twee walletjes te kunnen eten: het wilde Jahweh dienen én de Baäl. Zoals de Heer Jezus duidelijk maakt, is dit onmogelijk: "*Niemand kan twee heren dienen, want hij zal òf de één haten en de ander liefhebben, òf zich aan de één hechten, en de ander verachten. U kunt niet God dienen en Mammon*" (Matt. 6:24). Telkens opnieuw worden we voor de keus gesteld: "*Kiest dan heden wie gij dienen zult: òf de goden die uw vaders aan de overzijde der Rivier gediend hebben, òf de goden der Amoriëten, in wier land gij woont*" (Joz. 24:15). Het is altijd òf God, òf de afgoden; een middenweg kent de Schrift niet. Jozua had zijn keus gemaakt: "*Maar ik en mijn huis, wij zullen de HERE dienen*" (Joz. 24:15). In hem zien we een voorganger die we in herinnering mogen houden en wiens geloof we moeten navolgen (Hebr. 13:7), een man die resoluut *nee* zei tegen de afgoden en een

bewuste keus maakte om de levende en waarachtige God te dienen (vgl. 1 Tess. 1:8-10).

De God die met vuur zal antwoorden, die zal God zijn

Nadat Elia het volk voor de keus had gesteld, antwoordde het hem niets. Stonden ze met de mond vol tanden, of wilden ze eerst afwachten hoe het allemaal zou aflopen? Ik denk het laatste; ze wilden eerst 'bewijzen' zien. Dit verschijnsel zien we terug in onze dagen. De 'profeet', de drager van Gods Woord, wordt niet geloofd. God moet Zich eerst maar eens bewijzen. We willen tekenen zien, anders geloven we het niet. Moet God nog bewijzen wie Hij is? God wordt op de proef gesteld; en het woord van de Heer Jezus: "gelukkig zij die niet zien en toch geloven", leggen we naast ons neer. Elia wist waar de schoen wrong, en hij gaf het volk wat het wilde; hij, de profeet van Jahweh, die alléén was overgebleven, nam het op tegen de vierhonderd vijftig profeten van Baäl. Beide partijen moesten een stier slachten, die aan stukken houwen en op het hout leggen.

Er mocht echter geen vuur aangestoken worden, het vuur moest van *boven* komen. Zij moesten de naam van hun god (Baäl) aanroepen en Elia zou de naam van Jahweh aanroepen. De God die met vuur zou antwoorden, die zou God zijn. *En het gehele volk antwoordde: Dat is goed.* Elia had het volk weer aan de praat gekregen. Dit is dus wat ze wilden: vuur uit de hemel. Hoe gevaarlijk het is om pas te geloven als God vuur uit de hemel laat neerdalen, zien we in het boek Openbaring: "*Het beest uit de aarde (de antichrist) zal grote tekenen doen, zodat het zelfs vuur uit de hemel laat neerdalen op de aarde ten aanschouwen van de mensen. En het misleidt hen die op de aarde wonen, dat zij voor het beest dat de wond van het zwaard had en weer leefde, een beeld moesten maken*" (Openb. 13:13-14; zie ook 2 Tess. 2:9-10).

Mensen die hun geloof op tekenen baseren begeven zich op glas ijs, zij lopen grote kans misleid te worden. Niet alleen als de Gemeente is opgenomen in de hemel, maar ook nu al. We worden echter niet opgeroepen in krachten, tekenen en wonderen te geloven, maar *in de waarheid*, het Woord van God dat ons door de apostelen van de Heer Jezus Christus is overgeleverd (2 Tess. 2:9-10; Jud.: 17). God bevestigt (of bewijst) Zijn liefde tot ons hierin, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren (Rom. 5:8). Hij heeft Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven (Rom. 8:32). Méér kon God ons niet geven. Wie nu nog twijfelt aan Gods bestaan en liefde voor verloren mensen, doet Hem oneer aan.

Baäl gaf geen antwoord

De profeten van Baäl mochten als eerste een stier uitkiezen en de naam van hun god aanroepen. Nadat ze

de stier op het hout hadden gelegd, riepen ze van de morgen tot de middag hun god aan en zeiden: "*Baäl, antwoord ons! Maar er kwam geen geluid en niemand gaf antwoord. Daarbij hinkten zij om het altaar dat zij gemaakt hadden*" (vs. 25-26). Wat een tafereel! Elia had zich de hele morgen ingehouden, maar toen het middag werd vond hij het welletjes: "*Roept luider, want hij is immers een god. Hij is zeker in gepeins, of hij heeft zich afgezonderd, of hij is op reis; misschien slaapt hij en moet wakker worden*" (vs. 27). Het was een bespottelijke vertoning. De profeten van Baäl werden te kijk gezet voor het hele volk. Het merkwaardige is dat ze ook nog deden wat Elia zei: "*Toen riepen zij luider en maakten zich naar hun gewoonte insnijdingen met zwaarden en speren, totdat zij dropen van het bloed*" (vs. 28). De zelfverminking moest kracht geven aan hun geroep. De hele middag schreeuwden ze en hinkten ze om hun altaar, en toen de middag voorbij was, tot tegen het brengen van het avondoffer, raakten zij in geestvervoering. "*Maar er kwam geen geluid, en niemand gaf antwoord, of sloeg er acht op*" (vs. 29). Hoe hard de profeten van Baäl ook schreeuwden, hinkten of zichzelf verminkten, het bleef stil; er kwam geen geluid. Heel hun optreden had maar één ding duidelijk gemaakt: Baäl stelde niets voor. Het was een nietige afgod, meer niet!

Elia's optreden

Nu was de beurt aan Elia. Nadat hij het hele volk tot zich had geroepen, herstelde hij het altaar van de HERE dat omvergehaald was. Hij nam twaalf stenen naar het getal van de stammen van de zonen van Jakob, bouwde met de stenen een altaar in de naam des HEREN, en maakte rondom het altaar een groeve ter wijidte van twee maten zaad. Toen de aan stukken gehouwen stier als een brandoffer op het altaar gelegd werd, liet hij tot driemaal toe vier kruiken met water over het brandoffer en het hout uitgieten, zodat het water rondom het altaar liep; zelfs de groeve vulde hij met water (vs. 30-35).

Elia herstelde het altaar van de HERE. Hoewel er sprake was van een scheuring onder de twaalf stammen (Juda en Benjamin in het zuiden en de overige tien stammen in het noorden), bracht Elia met de twaalf stenen de eenheid van het volk tot uitdrukking. Hoe verdeeld Gods volk ook mag zijn en hoe groot het verval ook is, in Gods oog vormt het een eenheid. Te midden van de verdeeldheid en het verval in de christenheid, mogen ook wij uitdrukking geven aan de eenheid van het lichaam van Christus, de Gemeente. Er is immers maar één lichaam, dat bestaat uit vele leden (1 Kor. 10:17; 12:12-27; Ef. 4:4). Waar kunnen wij deze eenheid tot uitdrukking brengen? Waar (of hoe) drukte Elia deze eenheid uit? Bij het altaar! Er is geestelijk gesproken ook nu slechts één altaar, één plaats van eredienst (Hebr. 13:10). Ons altaar is de Heer Jezus Zélf. Daar waar Hij de zijnen vergadert, aan de tafel van de Heer, wordt uitdrukking gegeven aan de eenheid van het lichaam van Christus. Dit doen wij door deel te nemen aan het éne brood, dat wij met elkaar breken.

Tegenwoordig meent men de eenheid van het lichaam zichtbaar uit te drukken door gezamenlijk allerlei activiteiten te ondernemen. Zo maakt men een eenheid die boven de verschillende kerkmuren moet uitstijgen. Dit wordt wel 'de oecumene van het hart' genoemd. Dat klinkt aardig, maar de diverse kerkmuren en dogma's blijven recht overeind staan! Waarom houden we ons niet eenvoudig aan de Schrift? Gods Woord spreekt niet over de oecumene van het hart, maar over de liefde tot *alle* heiligen (Ef. 1:15; Kol. 1:4). We hebben alle kinderen van God lief, in welke kerk of denominatie ze zich ook mogen bevinden. Ik kan met hen bidden, samen de Bijbel onderzoeken etc., maar de Schrift leert dat ik maar op één plaats en op één manier zichtbaar uitdrukking kan geven aan de eenheid van het lichaam van Christus: en wel aan de tafel van de Heer, de plaats waar Hij het gezag heeft en de Heilige Geest de leiding heeft.

Het vuur van Jahweh

Op de tijd nu dat men het avondoffer bracht, riep Elia de God van Abraham, Isaak en Israël aan. *"Toen schoot het vuur van Jahweh neer en verteerde het brandoffer, het hout, de stenen en de aarde, en lekte het water in de groeve op"* (vs. 36-38).

De tijd waarop men het avondoffer bracht, was het negende uur (vgl. Ezra 9:5; Dan. 9:21; Hand. 3:1), d.i. drie uur 's middags. Dit was ook de tijd waarop de drie uren van duisternis eindigden, waarin de Heer Jezus door God verlaten was (Matt. 27:46). Op dit tijdstip riep Elia de naam van Jahweh aan, en het antwoord liet niet lang op zich wachten: onmiddellijk schoot het vuur van Jahweh neer op het altaar. Vuur is in de Bijbel doorgaans een symbool van oordeel. Gods oordeel daalde uit de hemel neer en het verteerde alles: het brandoffer, het hout, de stenen en de aarde; ook bleef er niets over van het water in de groeve. Op die manier

liet Jahweh onmiskenbaar zien dat Hij de ware God was, en Elia zijn knecht.

Maar wat een wonder van genade! Het vuur, het rechtvaardig oordeel van God, verteerde alleen maar het doordrenkte offer en niet de zondige mensen eromheen. Dit tafereel voert ons naar een andere berg, de heuvel Golgota. Daar heeft zich nog een véél groter wonder van genade voltrokken. Het oordeel van God, dat ons zondige mensen had moeten treffen, kwam neer op Gods eigen veelgeliefde Zoon. Het verschrikkelijke kruis diende als altaar, waar Christus Zichzelf door de eeuwige Geest vlekkeloos aan God heeft geofferd (Hebr. 9:14). In het boek Klaagliederen horen wij Christus profetisch spreken over het oordeel dat in alle hevigheid op Hem is neergedaald: *"Aanschouwt en ziet, of er een smart is als de smart die mij werd aangedaan, waarmee de HERE mij in kommer dompelde ten dage van zijn brandende toorn. Van uit den hoge zond Hij vuur; tot in mijn gebeente deed Hij het zinken"* (Klaagl. 1:12-13). Hoeveel heeft Hij in onze plaats moeten lijden. Raakt het ons nog?

"Toen het gehele volk dat zag, wierpen zij zich op hun aangezicht en zeiden: De HERE (Jahweh), die is God!" (vs. 39). Jahweh had geantwoord – het vuur had zijn uitwerking op het volk niet gemist. Vol ontzag wierp het zich neer en zei: *Jahweh, die is God!* God had het hart van Zijn volk tot Zich teruggeneigd (zie vs. 37). Mensen die (in)zien dat Christus Jezus in hun plaats is geoordeeld, vinden de weg naar God terug.

Jahweh had met Baäl afgerekend, en zijn knecht Elia rekende met de profeten van Baäl af: *"Daarop zei Elia tot hen: Grijpt de profeten van de Baäl, laat niemand van hen ontkomen. Zij grepen hen, en Elia voerde hen naar de beek Kison en liet hen daar slachten"* (vs. 40). Op Gods terrein was en is er geen plaats voor profeten, die in de naam van andere goden spreken. Voor hen was er volgens de wet maar één passende straf: zij moesten sterven (Deut. 13:1-5; 18:20). Zoals Izebel geen genade had gekend voor de profeten van Jahweh (1 Kon. 18:13), zo kende Elia geen genade voor de profeten van Baäl. Laten wij niet vergeten dat wij ons hier op de bodem van de wet bevinden. Onder de wet was de regel: oog voor oog, tand voor tand (...). En wie een mens doodslaat, zal ter dood gebracht worden (Lev. 24:19-20). Maar zelfs als we dit recht van vergelding buiten beschouwing laten, waren de profeten van Baäl de doodstraf schuldig, omdat ze het volk hadden aangezet een afgod te gaan dienen.

In de genadetijd waarin wij leven, bidden wij God niet om vuur uit de hemel om onze vijanden te verdelgen (vgl. 2 Kon. 1:10,12; Luc. 9:54-56). Het is niet meer het beginsel: oog om oog en tand om tand. De Heer Jezus roept ons op onze vijanden lief te hebben en te bidden voor wie ons vervolgen, opdat wij zonen zijn van onze Vader, die in de hemelen is (Matt. 5:38-45). Maar hoe gaan wij dan om met valse profeten? Kunnen zij ongestraft in leven blijven? De doodstraf wordt in de Gemeente niet toegepast. Niet de Gemeente, maar de overheid draagt het zwaard (Rom. 13:4). Gelovigen hebben echter wel een *geestelijke* bevoegdheid die

daarmee overeenkomt: “Doet de boze uit uw midden weg” (1 Kor. 5:13). Dit beantwoordt aan de opdracht in het boek Deuteronomium: “Zo zult gij het kwaad uit uw midden wegdoen” (zie Deut. 13:5; 17:7, 12; 19:19; 21:21; 22:21, 22, 24; 24:7). Voor valse profeten is in de Gemeente van de levende God evenmin plaats.

De stortregen

Aan Achab werd genade bewezen. Hij kreeg van de HERE de kans zijn leven te beteren. Elia zei tot hem: “Ga, eet en drink, want daar is het geruis van een stortregen.” De regen stond op het punt te komen; niet zomaar een buitje, maar een stortregen. Na het vuur (het oordeel), kwam de regen (de zegen). Hier zien wij de rijkdom van Gods goedheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid, die tot doel heeft de zondaar tot bekering te leiden (Rom. 2:4). Achab had echter een onbekeerlijk hart en hij hoopte voor zichzelf toorn op. God heeft hem uiteindelijk vergolden naar zijn werken; hij is smadelijk aan zijn eind gekomen (Rom. 2:5-8; vgl. 1 Kon. 21:17-19; 22:34-38).

Toen Achab vertrokken was, klom Elia naar de hoogte van de Karmel, boog zich ter aarde en legde zijn gezicht tussen zijn knieën. Zijn gebed om regen werd niet meteen verhoord. Tot *zevenmaal* toe stuurde hij zijn knecht naar boven om te zien of er al wolken vanuit de zee kant kwamen aandrijven. En pas bij de *zevende* maal kwam hij terug met het bericht dat er een wolkje als eens mans hand opsteeg uit de zee. Dit was voor Elia voldoende om zijn knecht met een boodschap naar Achab te sturen, dat hij moest inspanssen en zich niet door de stortregen moest laten ophouden. Binnen een oogwenk werd de hemel zwart van wolken en wind, en viel er een zware stortregen (vs. 42b-45).

Elia's geloof werd volkomen¹ op de proef gesteld. Terwijl Achab zat te eten en te drinken, lag Elia op de aarde met zijn gezicht tussen zijn knieën. God had Zijn knecht beloofd om het weer te laten regenen, maar de regen (de zegen) kwam hem niet zomaar aanwaaien! Hieraan ging een zware gebedsstrijd vooraf. Wij willen zo graag een opwekking, een stortregen van zegen. Maar opwekkingen komen ons niet aanwaaien. Voordat wij überhaupt aan een opwekking kunnen denken, zal er eerst met de afgoden en de valse profeten afgerekend moeten worden. Zolang de valse profeten zich vrijuit kunnen bewegen onder het volk van God, kunnen wij een opwekking wel vergeten. Door af en toe een verootmoedigingsbijeenkomst te houden, redden wij het niet. Richteren 10 maakt duidelijk dat belijdenis van zonden alleen niet voldoende is (Richt. 10:10vv.). Het volk verwijderde de vreemde afgoden uit hun midden en diende de HERE; toen kon Hij Israëls ellende niet langer aanzien (Richt. 10:16).

¹ Het getal zeven spreekt in de Bijbel van *volheid*, volkomenheid of volmaaktheid.

Hier worden drie zaken genoemd die aan een opwekking ten grondslag liggen:

1. een collectieve belijdenis van zonde;
2. afrekenen met het kwaad;
3. en God alleen dienen.

Maar dan zijn we er nog niet! Als hieraan voldaan is, begint de tocht naar boven (1 Kon. 18:42b). Het gebed vergt geestelijke inspanning. We maken ons los van het aardse en zoeken Gods aangezicht. En dat doen we eerbiedig: we buigen ons ter aarde en leggen ons gezicht tussen onze knieën! De opwekkingsbijeenkomsten, waar men onder begeleiding van muziek in hogere sferen wordt gebracht, staan in schrill contrast tot de eerbiedige stilte op de top van de Karmel. Laten we met beide voeten op de grond blijven staan. Zulke ‘geestvervoering’ is misschien aangenaam voor het vlees, maar het heeft niets te maken met de nuchtere gebedsstrijd die aan een echte opwekking voorafgaat. Er zijn tegenwoordig tal van methoden, aanbevolen door mensen die geloven dat de opwekking spoedig zal komen, wanneer wij maar doen zoals zij. Hoelang laten wij ons nog bedriegen? Wij moeten het bijbelse model voor opwekking opnieuw ontdekken en dáárop vertrouwen.

Geestelijk gezien blijven veel christenen steken bij het *vuur* dat uit de hemel is neergedaald. Ze zijn terecht onder de indruk van Gods liefde en genade, die hen gespaard heeft voor het oordeel. Sommigen gaan een stap verder en rekenen af met het kwaad in hun midden. Maar daarna houdt het vaak op: men keert terug naar huis om te eten en te drinken! Terwijl anderen zich tegoed deden aan een maaltijd, lag Elia echter op zijn gezicht te worstelen in het gebed. Elia was een mens van gelijke natuur als wij, maar op zijn gebed gaf de hemel regen en bracht de aarde vrucht voort (Jak. 5:17-18).

Het staat er zo eenvoudig, maar wat een gebedsstrijd! Wij denken dat God onze gebeden zo snel mogelijk moet verhoren. Erger nog: wij denken Gods zegen te kunnen *claimen*! Dit Schriftgedeelte maakt duidelijk dat wij bij God niets te claimen hebben. Een krachtig en volhardend gebed is géén claimend gebed! Het gebed is geen middel om alles wat wij maar wensen gedaan te krijgen. Het is geen toverspreuk, waarmee we de hemelse machten kunnen manipuleren om te krijgen wat we begeren. Maarten Luther zei het zo treffend: ‘Het gebed is geen overwinning op Gods aarzeling, maar een beroep op Zijn bereidwilligheid’. Bidden is *vragen*, claimen is dingen *eisen*. Gods Woord leert dat wij niets moeten claimen, maar volhardend moeten *bidden* (Ef. 6:18; Kol. 4:2). God wil *gebeden* zijn. Hij stelt ons geloof op de proef, om op die manier volharding te bewerken (Jak. 1:3; 5:11). Bij Elia had de beproeving van het geloof een volmaakt werk tot gevolg: de regen viel met stromen uit de hemel.

Het gebeuren op de Karmel is indrukwekkend. Maar *wat* vinden we dan zo indrukwekkend? Het vuur uit de

hemel! Veel verder dan het vuur komen we vaak niet. Onze generatie heeft het geloof van voorgaande generaties verworpen ten gunste van de afgoden van de moderne tijd. Ongegrond optimisme is dan ook niet op zijn plaats. We kunnen niet spreken over een op handen zijnde opwekking, terwijl we volledig voorbij gaan aan het verval dat zich voor onze ogen afspeelt.

De achttiende-eeuwse prediker Jonathan Edwards hield de naamchristenen in New England voor dat er geen opwekking zou komen, tenzij het zwaard van het oordeel eerst zijn werk zou doen. Hebben wij in christelijk Nederland *nu* niet op de eerste plaats het

woord van vermaning nodig: “Hoelang zult u aan beide zijden mank gaan?” Moet deze boodschap niet eerst gehoord worden? Laten wij die niet laten overstemmen door triomfantelijke opwekkingsliederen. Het verlangen van vele christenen naar tekenen en wonderen is zorgelijk, terwijl de God en Vader van onze Heer Jezus Christus meer en meer genegeerd wordt. Men wil de God van Elia. Men wil vuur zien! In plaats van te vragen: “Waar is de HERE, de God van Elia?” (2 Kon. 2:14), kunnen we misschien beter vragen: ‘Waar zijn de *profeten* zoals Elia?’

Oude Sporen 2010

